UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

15 päivänä huhtikuuta 2010*

Asiassa C-518/08,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka tribunal de grande instance de Paris (Ranska) on esittänyt 29.10.2008 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 27.11.2008, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Fundación Gala-Salvador Dalí ja

Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)

vastaan

Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques (ADAGP),

Juan-Leonardo Bonet Domenech,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Eulalia-María Bas Dalí,

María del Carmen Domenech Biosca,

Antonio Domenech Biosca,

Ana-María Busquets Bonet ja

Mónica Busquets Bonet,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, J. Malenovský (esittelevä tuomari) ja D. Šváby,

julkisasiamies: E. Sharpston,
kirjaaja: hallintovirkamies N. Nanchev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.11.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Fundación Gala-Salvador Dalí ja Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP), edustajanaan avocat P.-F. Veil,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja B. Beaupère-Manokha,

– Espanjan hallitus, asiamiehenään M. Muñoz Pérez,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato W. Ferrante,

– Euroopan komissio, asiamiehinään H. Krämer ja C. Vrignon,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.12.2009 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee alkuperäisen taideteoksen tekijän oikeudesta jälleenmyyntikorvaukseen 27.9.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/84/EY (EYVL L 272, s. 32) 6 artiklan 1 kohdan sekä 8 artiklan 2 ja 3 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jossa kantajina ovat Fundación Gala-Salvador Dalí ja Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (jäljempänä VEGAP) ja vastaajina Société des auteurs dans les arts graphiques et plastiques (jäljempänä ADAGP) sekä Salvador Dalín sukulaiset Juan-Leonardo Bonet Domenech, Eulalia-María Bas Dalí, María del Carmen Domenech Biosca, Antonio Domenech Biosca, Ana-María Busquets Bonet ja Mónica Busquets Bonet ja joka koskee oikeutta Dalín taideteosten myynnistä seuraavaan jälleenmyyntikorvaukseen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Direktiivi 2001/84

3 Direktiivin 2001/84 johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(3) Oikeudella jälleenmyyntikorvaukseen pyritään takaamaan, että kuvataideteosten tekijät saavat osuuden alkuperäisten taideteostensa taloudellisesta menestyksestä. Tämä lähentäisi osaltaan kuvataideteosten tekijöiden taloudellista tilannetta niiden muiden luovien taiteilijoiden taloudelliseen asemaan, jotka hyötyvät teostensa toistuvasta käytöstä.

(4) Oikeus jälleenmyyntikorvaukseen on tekijänoikeuden erottamaton osa ja olennainen tekijöille kuuluva oikeus. Tällaisen oikeuden säätäminen kaikissa jäsenvaltioissa vastaa tarpeeseen taata teosten luojille riittävä ja yhtenäinen suojan taso.”

4 Kyseisen direktiivin johdanto-osan yhdeksäs ja kymmenes perustelukappale kuuluvat seuraavasti:

”(9) Useimpien jäsenvaltioiden lainsäädännössä säädetään nykyisin oikeudesta jälleenmyyntikorvaukseen. Olemassa olevassa lainsäädännössä on erilaisia piirteitä, erityisesti siinä tarkoitettujen teosten, korvaukseen oikeutettujen henkilöiden, sovellettavien prosenttiosuuksien, korvaukseen oikeuttavien myyntitapahtumien sekä korvauksen laskentaperusteiden osalta. Tällaisen oikeuden soveltamisella tai soveltamatta jättämisellä on

huomattava vaikutus sisämarkkinoiden kilpailuympäristön kannalta, koska jälleenmyyntikorvausoikeuteen perustuvan maksuvelvollisuuden olemassaolo on seikka, joka jokaisen taideteoksen myyntiä harkitsevan henkilön on otettava huomioon. Siksi tämä oikeus on eräs niistä tekijöistä, jotka osaltaan johtavat kilpailun vääristymiseen sekä myynnin siirtymiseen muualle yhteisössä.

(10) Nämä erot jälleenmyyntikorvausta koskevan oikeuden voimassaolon ja sen soveltamisen osalta jäsenvaltioissa vaikuttavat suoraan kielteisesti perustamissopimuksen 14 artiklan mukaiseen sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan taideteosten osalta. Tällaisessa tilanteessa asianomaisena oikeusperustana on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artikla.”

5 Direktiivin 13–16 perustelukappaleen sanamuoto on seuraavanlainen:

”(13) Olemassa olevat lainsäädännön erot olisi poistettava silloin, kun ne vääristävät sisämarkkinoiden toimintaa, ja tällaisten uusien erojen syntyminen olisi estettävä. Sen sijaan ei ole tarpeen poistaa sellaisia eroja tai estää sellaisten erojen syntymistä, joiden ei voida olettaa vahingoittavan sisämarkkinoiden toimintaa.

(14) Vääristymättömät kilpailuolosuhteet ovat sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edellytys. Erot jälleenmyyntikorvausta koskevissa kansallisissa säännöksissä aiheuttavat kilpailun vääristymistä ja myynnin siirtymistä muualle yhteisössä sekä johtavat taiteilijoiden eriarvoiseen kohteluun sen mukaan, missä heidän töitään myydään. Asialla on näin ollen rajat ylittäviä ulottuvuuksia, joita ei voida riittävän hyvin säännellä jäsenvaltioiden toimin. Yhteisön

toimimattomuus olisi ristiriidassa sen perustamissopimuksen vaatimuksen kanssa, että kilpailun vääristyminen ja eriarvoinen kohtelu on oikaistava.

(15) Ottaen huomioon kansallisten säännösten erojen laajuus, jäsenvaltioiden lainsäädännön eroihin on tarpeen puuttua yhdenmukaistamistoimin aloilla, joilla nämä erot saattavat aiheuttaa tai ylläpitää vääristyneitä kilpailuolosuhteita. Ei kuitenkaan ole tarpeen yhdenmukaistaa jälleenmyyntikorvausta koskevien jäsenvaltioiden lakien kaikkia säännöksiä, ja kansallisen päätäntävallan säilyttämiseksi mahdollisimman laajana riittää, että yhdenmukaistetaan ne jäsenvaltioiden säännökset, jotka välittömimmin vaikuttavat sisämarkkinoiden toimintaan.

(16) Tämä direktiivi on näin ollen kokonaisuudessaan perustamissopimuksen 5 artiklassa määrättyjen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen."

6 Direktiivin 2001/84 27 perustelukappale kuuluu seuraavasti:

"Korvauksiin oikeutetut henkilöt olisi määriteltävä ottaen aiheellisella tavalla huomioon toissijaisuusperiaate. Tässä direktiivissä ei ole aiheellista puuttua jäsenvaltioiden perintöoikeuteen. Tekijänoikeuden haltijan oikeudenomistajilla on kuitenkin oltava täysi oikeus jälleenmyyntikorvaukseen tekijän kuoleman jälkeen viimeistään sen jälkeen, kun edellä tarkoitettu siirtymäkausi on päättynyt."

7 Kyseisen direktiivin 1 artiklan, jonka otsikko on ”Jälleenmyyntikorvausta koskevan oikeuden sisältö”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että alkuperäisen taideteoksen tekijällä on luovuttamaton oikeus, josta ei voida luopua edes etukäteen, saada jälleenmyyntikorvauksena osuus teoksen sellaisesta jälleenmyynnistä saaduista hinnoista, joka tapahtuu sen jälkeen, kun tekijä on luovuttanut teoksensa ensimmäisen kerran.”

8 Saman direktiivin 6 artiklan, jonka otsikko on ”Jälleenmyyntikorvaukseen oikeutetut”, 1 kohta kuuluu seuraavasti:

”Edellä 1 artiklassa tarkoitettu korvaus on maksettava teoksen tekijälle ja, jollei 8 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, tekijän kuoleman jälkeen hänen oikeudenomistajilleen.”

9 Kyseisen direktiivin 8 artiklan, jonka otsikko on ”Jälleenmyyntikorvausta koskevan oikeuden voimassaoloaika”, 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Oikeus jälleenmyyntikorvaukseen on suojattu [tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajan yhdenmukaistamisesta 29.10.1993 annetun neuvoston] direktiivin 93/98/ETY [(EYVL L 290, s. 9)] 1 artiklassa määritellyn ajan [– tämän artiklan mukaan Bernin yleissopimuksen 2 artiklassa tarkoitetut kirjallisen tai taiteellisen teoksen tekijänoikeudet ovat voimassa koko tekijän elinajan ja 70 vuotta tämän kuolemasta].

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, ne jäsenvaltiot, joissa oikeutta jälleenmyyntikorvaukseen ei sovelleta [13 artiklassa tarkoitettuna voimaantulopäivänä], eivät viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2010 päättyvänä määräaikana ole velvollisia soveltamaan oikeutta jälleenmyyntikorvaukseen taiteilijan kuoleman jälkeen tämän oikeudenomistajiin.

3. Jäsenvaltio, johon 2 kohtaa sovelletaan, voi tarvittaessa saada enintään kaksi vuotta lisää aikaa, jotta sen taloudelliset toimijat voisivat mukautua asteittain jälleenmyyntikorvausjärjestelmään taloudellisen elinkelpoisuutensa säilyttäen, ennen kuin ne ovat velvollisia soveltamaan oikeutta jälleenmyyntikorvaukseen taiteilijan kuoleman jälkeen tämän oikeudenomistajiin. – –”

10 Direktiivin 2001/84 12 artiklan, jonka otsikko on ”Täytäntöönpano”, 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan ennen 1 päivää tammikuuta 2006. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.”

Kansallinen lainsäädäntö

11 Tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista tietoyhteiskunnassa 1.8.2006 annetulla lailla nro 2006–961 (loi nº 2006–961, du 1er août 2006, relative au droit d’auteur et aux droits voisins dans la société de l’information; JORF 3.8.2006, s. 11529), jolla direktiivi 2001/84 saatettiin osaksi Ranskan kansallista lainsäädäntöä, muutettiin tekijän-

oikeuskoodeksin (code de la propriété intellectuelle) L. 122–8 §:ää, jonka 1 momentti kuuluu nykyään seuraavasti:

”Kuvataideteoksen tekijöillä, jotka ovat Euroopan yhteisön jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimusvaltion kansalaisia, on oikeus jälleenmyyntikorvaukseen, joka on luovuttamaton oikeus saada osa niistä tuloista, jotka saadaan taideteoksen myynnistä tekijän tai tämän oikeudenomistajien tekemän ensimmäisen luovutuksen jälkeen, kun taidemarkkinoilla toimiva ammatinharjoittaja toimii myyjänä, ostajana tai välittäjänä. – –”

12 Tekijänoikeuskoodeksin L. 123–7 §:ssä, jota ei muutettu saatettaessa direktiivi 2001/84 osaksi kansallista lainsäädäntöä, säädetään seuraavaa:

”Tekijän kuoleman jälkeen oikeus L.122–8 §:ssä mainittuun jälleenmyyntikorvaukseen siirtyy hänen lakimääräisille perillisilleen ja L. 123–6 §:n mukainen käyttö- ja tuotto-oikeus hänen aviopuolisolleen, mutta ei testamentinsaajille eikä muille hänen oikeudensaajilleen, kuluvaksi kalenterivuodeksi ja sitä seuraaviksi 70 vuodeksi.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

13 Taidemaalari Salvador Dalí kuoli 23.1.1989 Figuerasissa (Espanja) ja jätti viisi lakimääräistä perillistä. Hän määräsi 20.9.1982 tekemällään testamentilla Espanjan valtion tekijänoikeuksiensa ainoaksi testamentinsaajaksi Ranskan perintöoikeudessa

tarkoitetulla tavalla. Näitä oikeuksia hallinnoi Fundación Gala-Salvador Dalí, joka on taidemaalarin Espanjan oikeuden mukaan vuonna 1983 perustama säätiö, jonka toiminnasta hän määräsi elinaikanaan.

14 Fundación Gala-Salvador Dalí uskoi vuonna 1997 Espanjan oikeuden mukaan perustetulle VEGAP:lle Salvador Dalín teoksia koskevien tekijänoikeuksien käytön maailmanlaajuisen hallinnoinnin.

15 VEGAP on sopimussuhteessa vastaavaan ranskalaiseen tekijänoikeusjärjestöön ADAGP:hen, joka hallinnoi Salvador Dalín teoksia koskevia tekijänoikeuksia Ranskassa.

16 ADAGP on vuodesta 1997 lähtien perinyt Salvador Dalín teoksien käyttöön liittyvät korvaukset, jotka on maksettu VEGAP:n välityksellä Fundación Gala-Salvador Dalílle lukuun ottamatta jälleenmyyntikorvauksia. ADAGP on nimittäin maksanut jälleenmyyntikorvaukset suoraan Salvador Dalín lakimääräisille perillisille tekijänoikeuskoodeksin L. 123–7 §:n, jonka mukaan oikeus jälleenmyyntikorvaukseen on lakimääräisillä perillisillä mutta ei testamentinsaajilla eikä muilla oikeudensaajilla, nojalla.

17 Fundación Gala-Salvador Dalí katsoi, että Salvador Dalín jättämän testamentin ja Espanjan oikeuden nojalla Ranskassa huutokaupattujen taiteilijan teosten jälleenmyyntikorvaukset tuli maksaa sille, ja haastoi 28.12.2005 yhdessä VEGAP:n kanssa ADAGP:n tribunal de grande instance de Paris'hin näiden korvausten maksamiseksi, ja ADAGP puolestaan haastoi osaltaan vastaajiksi taidemaalarin perilliset, jotta kaikkien osapuolten osalta annettaisiin yhteinen tuomio.

18 Tässä tilanteessa tribunal de grande instance de Paris päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voiko [Ranskan tasavalta] direktiivin [2001/84] jälkeen pysyttää voimassa oikeuden jälleenmyyntikorvaukseen, joka on varattu lakimääräisille perillisille eikä siirry testamentinsaajille ja muille oikeudensaajille?

2) Sallitaanko direktiivin [2001/84] 8 artiklan 2 ja 3 kohdan siirtymäsäännöksissä se, että [Ranskan tasavallassa] on poikkeusjärjestelmä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

19 Espanjan hallitus ja pääasian kantajat katsovat kirjallisissa huomautuksissaan, että ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa tutkittavaksi.

20 Ne väittävät tässä yhteydessä, että kun otetaan huomioon pääasian tosiseikat, direktiivin 2001/84 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen oikeudenomistajien määrittely ei

perustu Ranskan oikeuteen vaan yksinomaan Espanjan perintöoikeuteen, koska taidemaalari Salvador Dalí, joka oli Espanjan kansalainen, kuoli kotipaikassaan Figuerasissa, joka sijaitsee Espanjassa. Näin ollen Espanjan hallitus ja pääasian kantajat katsovat, että kysymys tekijänoikeuskoodeksin L. 123–7 §:n ja direktiivin 2001/84 yhteensoveltuvuudesta on vailla merkitystä pääasian ratkaisun kannalta, ja pääasia tulisi ratkaista yksinomaan Espanjan oikeuden mukaisesti.

21 Unionin tuomioistuimen tehtävänä ennakkoratkaisumenettelyssä ei kuitenkaan ole lausua kansallisten säännösten ja erityisesti kansainvälistä yksityisoikeutta koskevien kansallisten säännösten tulkinnasta eikä antaa ratkaisua siitä, onko kansallinen tuomioistuin tulkinnut näitä säännöksiä oikein. Unionin tuomioistuimen tehtävänä on sen ja kansallisten tuomioistuinten välisen toimivallanjaon mukaisesti ottaa huomioon ennakkoratkaisukysymykseen liittyvät tosiasiat ja oikeudelliset seikat sellaisina kuin ne on ennakkoratkaisupyynnössä esitetty (ks. vastaavasti asia C-244/06, Dynamic Medien, tuomio 14.2.2008, Kok., s. I-505, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy kuitenkin ilmi, että se perustuu lähtökohtaan, jonka mukaan pääasiaan on sovellettava Ranskan oikeutta ja erityisesti tekijänoikeuskoodeksin L. 123–7 §:ää. Koska ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin haluaa tietää, miten direktiivin 2001/84 6 artiklan 1 kohtaa ja 8 artiklan 2 ja 3 kohtaa on tulkittava näiden säännösten ja kyseisen L. 123–7 §:n yhteensoveltuvuuden arvioimiseksi, ennakkoratkaisupyyntö ei vaikuta ilmeisen merkityksettömältä pääasian ratkaisemisen kannalta.

23 Tästä seuraa, että ennakkoratkaisupyyntö on otettava tutkittavaksi.

Asiakysymys

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

24 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 2001/84 6 artiklan 1 kohtaa tulkittava niin, että se on esteenä tekijänoikeuskoodeksin L. 123–7 §:n kaltaiselle kansallisen oikeuden säännökselle, jonka mukaan oikeus jälleenmyyntikorvaukseen on ainoastaan taiteilijan lakimääräisillä perillisillä mutta ei testamentinsaajilla.

25 Aluksi on syytä todeta, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. asia 292/82, Merck, tuomio 17.11.1983, Kok., s. 3781, 12 kohta; asia C-223/98, Adidas, tuomio 14.10.1999, Kok., s. I-7081, 23 kohta; asia C-17/03, VEMW ym., tuomio 7.6.2005, Kok., s. I-4983, 41 kohta ja asia C-199/08, Eschig, tuomio 10.9.2009, Kok., s. I-8295, 38 kohta).

26 Tästä on todettava aluksi, että direktiivin 2001/84 sanamuodossa ei mitenkään määritellä direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa mainittua teoksen tekijän oikeudenomistajien käsitettä. Koska tätä käsitettä ei ole nimenomaisesti määritelty, on tutkittava direktiivin 2001/84 antamiseen liittyneet tavoitteet.

27 Direktiivin 2001/84 antamisella on ollut kaksi tavoitetta; yhtäältä tavoitteena on ollut taata se, kuten direktiivin johdanto-osan kolmannesta ja neljännestä perustelukap-

paleesta käy ilmi, että kuvataideteosten tekijät saavat osuuden alkuperäisten taideteostensa taloudellisesta menestyksestä. Toisaalta kyse on, kuten kyseisen direktiivin johdanto-osan yhdeksännessä ja kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan, kilpailun vääristymisen poistamisesta taidemarkkinoilla, koska velvollisuus jälleenmyyntikorvauksen suorittamiseen tietyissä jäsenvaltioissa voi johtaa taideteosten myynnin siirtämiseen sellaisiin jäsenvaltioihin, joissa jälleenmyyntikorvausta ei ole maksettava.

28 Ensimmäisen tavoitteen tarkoituksena on varmistaa taiteilijoille tietty tulotaso. Tämän vuoksi jälleenmyyntikorvaus on määritelty direktiivin 2001/84 1 artiklan 1 kohdassa luovuttamattomaksi oikeudeksi, josta ei voida luopua etukäteen.

29 Ensimmäisen tavoitteen toteutumista ei kuitenkaan vaaranneta mitenkään sillä, että oikeus jälleenmyyntikorvaukseen siirtyy taiteilijan kuoleman jälkeen tietyille oikeussubjekteille eikä voi siirtyä tietyille muille oikeussubjekteille, sillä oikeuden siirtyminen on tämän tavoitteen kannalta toisarvoista.

30 Toisen tavoitteen osalta on ollut välttämätöntä säätää yhdenmukaistamisesta, joka koskee sellaisia taideteoksia ja myyntiä, joista on maksettava jälleenmyyntikorvaus, sekä jälleenmyyntikorvauksen määräytymisperustetta ja suuruutta. Kuten direktiivin johdanto-osan yhdeksännestä perustelukappaleesta nimittäin ilmenee, unionin lainsäätäjän tarkoituksena on ollut korjata tilanne, jossa taideteosten myynti on keskittynyt jäsenvaltioihin, joissa jälleenmyyntikorvausta joko ei makseta tai joissa korvauksen suuruus on pienempi kuin muissa jäsenvaltioissa, ja tämä on koitunut haitaksi huutokauppaliikkeille tai taidekauppiaille näissä viimeksi mainituissa jäsenvaltioissa.

31 Tämä toinen tavoite selittää sen oikeusperustan valinnan, jonka perusteella direktiivi 2001/84 on annettu ja joka on EY 95 artikla. Tämä valinta on osoitus siitä, että direktiivin antaminen kuuluu jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämiseksi toteutettavien, sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevien toimenpiteiden piiriin. Näin ollen on niin, kuten tämän direktiivin johdanto-osan 13 ja 15 perustelukappaleesta käy ilmi, että ei ole tarpeen poistaa sellaisia kansallisten lainsäädäntöjen eroja, joiden ei voida olettaa vahingoittavan sisämarkkinoiden toimintaa, ja kansallisen päätäntävallan säilyttämiseksi mahdollisimman laajana riittää, että yhdenmukaistetaan ne jäsenvaltioiden säännökset, jotka välittömimmin vaikuttavat sisämarkkinoiden toimintaan.

32 Tätä arviointia tukee direktiivin 2001/84 johdanto-osan 27 perustelukappale, josta käy ilmi, että vaikka unionin lainsäätäjä on halunnut, että teoksen tekijän oikeudenomistajilla on täysi oikeus jälleenmyyntikorvauksiin tekijän kuoltua, se on katsonut toissijaisuusperiaatteen mukaisesti, että kyseisellä direktiivillä ei ole aiheellista puuttua jäsenvaltioiden perintöoikeuteen ja että jokainen jäsenvaltio voi määritellä kansallisessa oikeudessaan oikeudenomistajiksi katsottavat henkilöt.

33 Edellä esitetystä seuraa, että jäsenvaltiot voivat direktiivin 2001/84 tavoitteiden pohjalta tehdä vapaasti lainsäädännöllisen valinnan määritelläkseen ne henkilöt, joilla on oikeus jälleenmyyntikorvaukseen taideteoksen tekijän kuoleman jälkeen.

34 Näin ollen direktiivin 2001/84 perusteella ei mitenkään voida päätellä, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut sulkea pois sellaisten sääntöjen soveltaminen, jotka koskevat kansallisten perintöoikeussäännöstöjen yhteensovittamista, ja erityisesti sellaisten kansainvälisen yksityisoikeuden säännösten soveltaminen, joiden tarkoituksena on säädellä pääasiassa esillä olevan kaltaista lainvalintaa.

35 Tästä seuraa se, että soveltaessaan kansallista säännöstä, jolla on pantu täytäntöön direktiivin 2001/84 6 artiklan 1 kohta, ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on otettava asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset säännökset, joiden avulla voidaan ratkaista lainvalinta tapauksessa, joka koskee jälleenmyyntikorvausoikeuden siirtymistä kuoleman jälkeen.

36 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/84 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava niin, että se ei ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan oikeus jälleenmyyntikorvaukseen on ainoastaan taiteilijan lakimääräisillä perillisillä mutta ei testamentinsaajilla. Näin ollen soveltaessaan kansallista säännöstä, jolla on pantu täytäntöön kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohta, ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on otettava asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset säännökset, joiden avulla voidaan ratkaista lainvalinta tapauksessa, joka koskee jälleenmyyntikorvausoikeuden siirtymistä kuoleman jälkeen.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

37 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä toinen kysymys koskee sitä, onko direktiivin 2001/84 8 artiklan 2 ja 3 kohtaa tulkittava niin, että niissä sallitaan tekijänoikeuslain kyseisen säännöksen pysyttäminen siirtymäajaksi.

38 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei kuitenkaan ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Alkuperäisen taideteoksen tekijän oikeudesta jälleenmyyntikorvaukseen 27.9.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/84/EY 6 artiklan 1 kohtaa on tulkittava niin, että se ei ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännökselle, jonka mukaan oikeus jälleenmyyntikorvaukseen on ainoastaan taiteilijan lakimääräisillä perillisillä mutta ei testamentinsaajilla. Näin ollen soveltaessaan kansallista säännöstä, jolla on pantu täytäntöön kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohta, ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen on otettava asianmukaisesti huomioon kaikki merkitykselliset säännökset, joiden avulla voidaan ratkaista lainvalinta tapauksessa, joka koskee jälleenmyyntikorvausoikeuden siirtymistä kuoleman jälkeen.

Allekirjoitukset